

Paikallinen kuvaus opetussuunnitelman lukuun 3.4. 1 Uudenkaupungin opetussuunnitelman ohjeet ja painotukset

Lukutaidon opetuksen keskeinen tavoite on sujuvan lukutaidon kehittyminen sekä kyky ymmärtää luettavaa tekstiä. Tekninen lukutaito tulee hallita riittävän hyvin. Hyvällä teknisellä lukutaidolla tarkoitetaan tarkkaa ja nopeaa sanantunnistusta. Yläkoulussa oppilaan pitää jo osata lukea mekaanisesti hyvin ja sujuvasti, jotta lukeminen on tehokas oppimisen väline. Mikäli lukutaidossa on ongelmia, ne heijastuvat kaikkiin oppiaineisiin. Tällöin aineenopettajan pitää tarjota oppilaalle opetuskielen tukiovetusta. Tämä koskee kaikkia oppilaita, ei vain suomea toisena kielenä opiskelevia.

Kaikkien aineiden opetuksessa, myös aineenopetuksessa, painotetaan lukemisen merkitystä, sillä lukutaito ja monipuolinen lukeminen edistävät ajattelun taitoja. Lukemiselle annetaan aikaa kaikissa oppiaineissa ja eheyttävissä monialaisissa kokonaisuuksissa.

Lukemisen harjoittelu alkaa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lasten kanssa käytetään rikkaita ja vaihtelevia tekstejä sekä tutustutaan monipuolisesti lastenkirjallisuuteen. Kielen ja lukutaidon kehittämisessä hyödynnetään lähialueen oppimisympäristöjä, kuten kirjastoa ja teattereita. Opetuksessa hyödynnetään sadutusta, eli kuuntelemisen lisäksi lapsia kannustetaan keksimään ja kertomaan tarinoita myös itse. Lasta houkutellaan kuuntelemaan tarinoita ja lukemaan yhdistämällä oppimista draamaan ja muuhun toiminnallisuuteen.

Jokainen opettaja on kielen opettaja ja hänen tulee lukuvuoden alussa pohtia lukutaitoa oman oppiaineensa kannalta - mitä se tarkoittaa ja minkälaista lukutaitoa oppiaineessa vaaditaan. Yleistä lukutaitoa tuetaan tuomalla lukemista vaativia tehtäviä jokaisen oppiaineen opetukseen. Kaikissa oppiaineissa annetaan lukuläksyä säännöllisesti ja läksyn lukeminen kontrolloidaan.

Tavoitteena on myös ohjata oppilasta laajentamaan kirjallisuudentuntemustaan sekä lukemaan kirjallisuutta monipuolisesti eri kirjallisuuden lajeista ja genreistä. Oppilaille myös luetaan ääneen satuja ja tarinoita ja heitä osallistetaan ikätasolle sopivaan tarinaperinteeseen. Alkuopetuksessa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin ja eri aikakausien satuihin. Ylemmillä luokilla tutustutaan lasten- ja nuorten kirjallisuuden klassikoihin. Oppilasta kannustetaan ja tuetaan myös omien tarinoiden tuottamiseen. Lukemaan houkutellaan monin tavoin ja oppilaiden mielenkiinnon kohteet otetaan huomioon.

Oppilaat lukevat perusopetuksessa vähintään neljä kaunokirjallista teosta lukuvuodessa. Teosten lukeminen kontrolloidaan oppilaan ikäkauden mukaisella mielekkäällä ja innostavalla tavalla.

Mahdollisuus lukudiplomin suorittamiseen sisältyy kaikkien alakoulun vuosiluokkien suomen kielen ja kirjallisuuden opetukseen. Lukudiplomin tavoitteena on auttaa oppilasta saamaan lukemisesta mukava arjen rutiini. Lisäksi hän oppii löytämään itselleen sopivaa luettavaa. Lukemalla monipuolisesti erilaisia kirjoja sekä tekemällä vaihtelevasti diplomitehtäviä oppilas oppii uusia asioita kirjallisuudesta.

Tavoitteisiin pääsemiseksi keskeistä on lukemaan houkuttelu ja innostaminen sekä monipuolisten oppimisympäristöjen käyttäminen. Eriyttäminen on suunnitelmallista ja lukemiseen liittyvät tavoitteet ovat sopivalla tasolla suhteessa oppilaan taitotasoon ja taidon kehittymistavoitteisiin. Tärkeää on erityisesti syventävä sekä ylöspäin eriyttäminen niin, että matalaan lukutaidon tasoon ei tyydytä.

Monilukutaidon kehittämisessä tehdään aktiivista yhteistyötä koulun ja kirjaston sekä eri medioiden kanssa. Kaikissa oppiaineissa käsitellään kullekin tiedon- ja tieteenalalle ominaista lukutaitoa, merkkikieltä ja symboliikkaa. Erityistä huomiota kiinnitetään mediakriittisyyden vahvistamiseen, lähdekritiikkiin ja

kriittiseen lukutaitoon. Oppilaille opetetaan kirjastonkäytön ja tiedonhaun perustaidot kulttuurikasvatussuunnitelmassa kuvatun mukaisesti.

Kaikissa oppiaineissa vaaditaan lukutaidon lisäksi myös kirjoitustaitoa. Oppilailta vaaditaan tehtävissä ja arvioitavissa töissä yleiskieltä ja oikeakielisyyttä, kuten isoja alkukirjaimia ja yhdyssanoja sekä kokonaisia lauseita ja virkkeitä. Oppilaat myös tutustuvat erilaisiin käsialakirjoituksiin.

Uudenkaupungin kouluissa pidetään lukukausittain vähintään yksi lukutaitoa tukeva tapahtuma esimerkiksi lukuviikko. Koulun lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan konkreettisesti millä keinoin lukutaitoa tuetaan ja lisätään tavoitteellisesti.